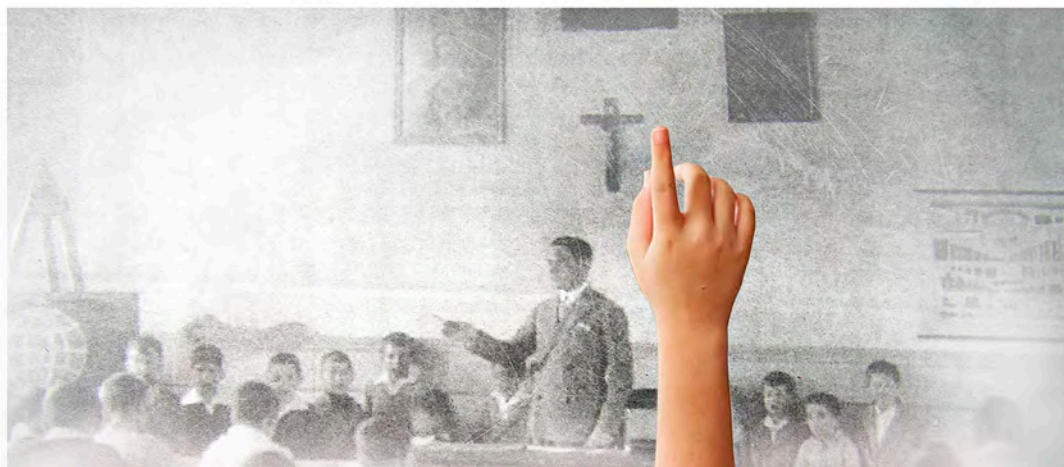

EN PORTADA

Objectiu: immersió lingüística

→ no assolim l'objectiu, hi ha mecanismes per modificar els projectes de centre. Una segona qüestió és que incorpora un esment a tots els usos lingüístics que tenen lloc al sistema educatiu. Amplia la visió de la llengua vehicular, del que s'havia entès sempre com la llengua amb què imparteix les classes el docent. Va cap a una visió més holística de totes les llengües que s'utilitzen en el context educatiu. Veiem que el castellà és una llengua d'ús en molts espais. No necessàriament s'ha de relacionar la presència del castellà com a llengua d'ensenyament i aprenentatge dins el sistema educatiu amb determinades matèries que s'imparteixen de manera exclusiva en aquesta llengua. Hi ha l'oportunitat de dissenys més flexibles. D'entrada, és una manera intel·li-

JORDI PLAY / ARXIU

gent per fer front a la pressió judicial. La qüestió serà, a partir d'ara, quines són les polítiques que s'emprenen des del Departament d'Educació per assegurar que hi ha un bon assessorament a les persones que faran els projectes lingüístics de centre, que hi ha formació en sociolingüística del professorat per assegurar que dissenyen projectes coherents amb la realitat de minorització de la llengua catalana i que hi ha mecanismes d'avaluació de la competència dels estudiants per revisar, si escau, els projectes de centre que no donen compliment a aquest objectiu.

—**Aquestes revisions no haurien de ser ja en el redactat?**

—D'entrada, no. El que s'està modificant és la Llei de política lingüística que regula la política lingüística del país en un marc general. De fet, el projecte lingüístic de l'educació continua regulat per la LEC —la Llei d'educació de Catalunya de 2009, que és la que preveu com els centres han de fer el seu disseny i projecte lingüístic de centre. Aleshores, no necessàriament aquesta esmena ha d'incorporar aquestes qüestions. De fet, sí que ho fa. Fa la referència, però, a vegades, de la llei a la pràctica hi ha molts passos. El que volia dir és que tots aquests passos han d'estar ben planificats i controlats per assegurar que aquesta modificació no acaba obrint la porta a una castellanització més acusada del sistema educatiu.

—**Aquest és un temor que ha expressat molta gent, més tenint en compte que molta responsabilitat recau sobre els centres.**

—És cert. Però, hi ha una cosa que cal tenir en compte. Aquesta idea que circula a part de l'opinió pública segons la qual el català era la llengua exclusiva del sistema educatiu, no formava part del marc legal. Aquest parla de llengua vehicular normal. Expressions que no determinaven un ús exclusiu del català. Que el castellà és una llengua present al nostre sistema educatiu és una realitat que no vindrà d'aquesta modificació, sinó que ja és present en molts centres del país. La qüestió és com podem assegurar que aquesta presència del castellà està ben planificada des d'un punt de vista pedagògic i didàctic i no impedeix l'assoliment de les competències al final de l'etapa obligatòria.

—**S'ha dit que les esmenes institucionalitzen la presència del castellà.**

—Per primera vegada, hi ha un reconeixement en un document legal que el castellà serà llengua d'ensenyament i aprenentatge. És una conseqüència bastant inevitable del fet que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya reclama a la Generalitat acció per garantir que el castellà és una llengua present. La responsabilitat d'aquesta modificació ve del TSJC, però insisteixo que no suposarà una transformació radical de la realitat dels centres educatius.

→ comparen resultats de Catalunya, mostren que el nivell dels estudiants és equivalent i fins i tot superior al d'algunes comunitats on el castellà és l'única llengua oficial. No hi ha cap evidència i això és una cosa que es pot retreure als intents d'impulsar la presència del castellà al sistema educatiu. No atenen a la realitat del sistema educatiu.

—Per tant, la regulació només té sentit en relació amb els tribunals i no en relació amb la realitat sociolingüística del país?

—Exactament. La qüestió és el reconeixement que el castellà com a llengua oficial de l'Estat ha de tenir una presència com a llengua vehicular dins tots els sistemes educatius. És una cosa que ve de la sentència contra l'Estatut de Catalunya. És una qüestió de jerarquia política, no té res a veure amb els resultats.

—Una altra qüestió criticada ha estat el fet de treure el reforç extra de català per als alumnes nous. Què en pensa?

—Crec que és un error i que s'hauria d'esmenar. Un dels inconvenients o dificultats que ha tingut el sistema educatiu de Catalunya ha estat l'arribada d'estudiantat en qualsevol moment del curs sense coneixement ni de català ni de castellà. Arran d'aquest fet, es van impulsar mesures com les aules d'acollida que han donat un bon rendiment en el sentit de facilitar la incorporació d'estudiants dins el sistema educatiu. Encara que no tinguem el volum d'arribades d'altres moments, retallar aquestes recursos ha generat dificultats per als centres i l'alumnat. Qualsevol mesura que tingui a veure amb treure recursos de la benvinguda lingüística inicial s'hauria d'esmenar.

—La Generalitat té eines per compensar la retallada d'hores de català a les escoles per part dels tribunals en altres àmbits o per altres vies?

—Hi ha diferents qüestions. La Generalitat, el Departament d'Educació i els centres educatius poden i han d'impulsar la presència i l'ús del català en els seus entorns. És l'única manera de garantir les competències i l'establiment d'hàbits d'ús del català. Més enllà dels percentatges, en tots els projectes lingüístics s'haurien d'estar preveient mesures per impulsar l'ús del català en l'àmbit dels menjadors, del monitoratge de les activitats de llengua dins del centre fora de l'horari lectiu, com el personal no docent parla amb els estudiants... Més enllà de la qüestió de l'ús formal, hi ha un marge important on s'hauria d'impulsar l'ús del català. Una altra qüestió és que les polítiques lingüístiques no es poden limitar només a l'àmbit educatiu. Això és una cosa que condiciona molt tot el debat social que estem tenint els últims dies. La idea que l'escola és la que ha de salvar la llengua és un error. Entre altres coses, perquè l'escola el que pot fer és impulsar i promoure el coneixement de la llengua, però no directament normalitzar-ne l'ús. Més en-

llà de la política educativa, calen polítiques que reforcin la posició del català en altres àmbits, com ara en el món audiovisual. La falta de referents en aquest món és un problema. Els estudiants no tenen referents catalanoparlants més enllà de les aules. També, des del meu punt de vista, caldria una estratègia per impulsar el català en l'àmbit de l'educació no formal, en el camp del lleure i en l'àmbit de les extraescolars i les activitats esportives. Hi ha tot un camp per recórrer on generar uns referents positius. Tot i això, el sistema educatiu és clau. És l'única institució per on passen tots els infants i adolescents del país.

—Al final de l'ESO es dona el nivell C1 a tots els alumnes. Creu que seria bo incorporar un examen de nivell abans de donar el títol de català?

—Sí. Si donem aquesta acreditació sense avaluar el nivell assolit, d'una banda ens estem enganyant, perquè molts estudiants poden no haver assolit el nivell. D'altra banda, estem devaluant aquestes acreditacions. Si tothom té el nivell, no té sentit fer l'esforç per acreditar-lo per la nostra banda. Això és un error que caldria esmenar. ●